

[Udenrigsministeren]

ges til at indse, at det også er i deres egen interesse at ændre kurs; og det gælder frem for alt om at hjælpe dem med at nå til denne erkendelse og med at føre den ud i livet. I dette lys skal efter regeringens mening reaktionerne over for Sovjetunionen og Iran ses og afvejes.

Man må i den aktuelle situation ikke stirre sig blind på de rent militære aspekter af den internationale situation og behovet for at løse problemerne ad militær vej. Det er naturligt, at usikkerheden giver sig udslag i et forøget krav om sikkerhed, men dette må ikke alene opfattes som noget militært eller forsvarsmæssigt. Det er nemlig ikke tilstrækkeligt. Sikkerheden skal først og fremmest søges igennem en bevidst indsats for at finde politiske løsninger på de foreliggende problemer. Det kræver både målrettedhed og tålmodighed, men er til gengæld den eneste mulighed for at bidrage til den fredelige verden, som vi alle er bestræbte på at skabe. Den stærkeste trussel mod verdens sikkerhed og stabilitet er dybest set ikke af militær art, men udspringer af de enorme økonomiske, sociale, kulturelle og religiøse problemer, som den tredje verden og den fjerde verden har at slås med, og som synes at komme op til overfladen i disse år. Hvis man ser det på denne baggrund, er det yderst vigtigt også for et land som Danmark i ord og gerning at vise vor forståelse for de særlige forudsætninger og problemer, som disse lande kæmper med. Kravet om solidaritet kan derfor ikke indskrænkes til vor egen landekreds, men må anskues globalt – for deres skyld, men sandelig også for vor egen skyld.

Danmark kritiseres undertiden for at have for lave forsvarsudgifter. Selv om jeg ved, at betragtningen har sine grænser, vil jeg sige, at en del kunne tale for i sammenhæng at se på den byrde, vi bærer forsvarspolitisk og bistandspolitisk. Både forsvarsudgifter og udgifter til udviklingsbistand medvirker til at fredeligøre verden og dermed til at fremme vor sikkerhed. Sammenhængen er senest blevet påpeget i rapporten fra den internationale kommission for Nord-Syd-spørgsmål, som tidligere forbundskansler Willy Brandt har været formand for. Brandtrappporten fremhæver, at mere udviklingsbistand og bedre økonomiske forhold i udviklingslandene i sig selv vil kunne dæmpe rustningsudgifterne, fordi en sådan udvikling vil medvirke til at

mindske de spændinger, der fører til oprustning. Det er jo egentlig tankevækkende som påpeget i rapporten, at verden årligt anvender omkring 450 mia dollars til militære formål og kun omkring 20 mia dollars til udviklingsbistand.

Jeg synes derfor, at vi i forbindelse med drøftelser af forsvarsproblemer med rette kan pege på, at vi yder en udviklingsbistand, der i forhold til bruttonationalproduktet er dobbelt så stor som den, der ydes i gennemsnit af de lande, der er medlemmer af OECDs komité for udviklingsbistand, DAC.

Jeg sagde i forbindelse med en redegørelse om konsekvenserne af invasionen i Afghanistan her i tinget den 28. februar 1980, at vi ikke ønskede at bryde broer til Sovjetunionen, men tværtimod at bruge dem. Det er på denne baggrund med tilfredshed, at vi kan konstatere, at de nylige festligheder i anledning af 25 års dagen for undertegnelsen af Østrigs statstraktat har været anvendt til uformelle kontakter mellem udenrigsministre fra de ledende vestlige lande, først og fremmest udenrigsminister Muskie, og den sovjetiske udenrigsminister. På tilsvarende måde hilser vi det uformelle fransk-polsk-sovjetiske topmøde i Warszawa velkommen, ligesom vi støtter et snarligt møde mellem forbundskansler Helmut Schmidt og generalsekretær Bresjnev. Også selv om samtaler af denne karakter ikke umiddelbart fører til konkrete resultater, er det vigtigt og nødvendigt på denne måde at søge at præcisere standpunkterne, at gøre grænserne mellem overensstemmelse og uoverensstemmelse klare og hermed bidrage til den identifikation af problemerne, som er den første forudsætning for initiativer med sigte på løsninger. Men i alle disse bestræbelser er det vigtigt, at de vestlige lande i videst muligt omfang koordinerer deres indsats.

Desværre synes der ikke for øjeblikket at være tegn på, at Sovjetunionen væsentligt har ændret sin holdning. Warszawapagten har for nylig holdt et topmøde med deltagelse af alle Warszawapagtens stats- og regeringschefer, og vi havde håbet på, at der fra dette topmøde ville komme forslag, der kunne bringe afspændingen videre. Når det gælder den tilbagetrækning af de sovjetiske styrker fra Afghanistan, som det hele jo drejer sig om, er det højst vanskeligt at finde tegn på ny tænkning og nye initiativer.